

„Nikt nie zostanie pominięty” – osoby niepełnosprawne, funkcjonowanie i niepełnosprawność w czasie epidemii koronawirusa

Jeżeli rządy i społeczności nie podejmą żadnych działań, w trakcie pandemii COVID-19 może wzrosnąć poziom dyskryminacji osób niepełnosprawnych.

Pandemia COVID-19 ujawniła epidemię stygmatyzacji, dyskryminacji i uprzedzeń skierowanych wobec osób wyjątkowo wrażliwych, a w szczególności dzieci, osób niepełnosprawnych i osób w podeszłym wieku. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), na całym świecie żyje ponad miliard osób z niepełnosprawnościami. Prawdopodobnie pandemia COVID-19 wpływa na nie w sposób nieproporcjonalny, prowadząc do powstania różnego rodzaju barier, na różnych poziomach, w ten sposób narażając je na większe ryzyko zakażenia i śmierci.

- Bariery dotyczące podstawowych zasad higieny osobistej, takich jak mycie rąk (np. umywalki lub zlewy mogą być fizycznie niedostępne lub dana osoba może mieć fizyczne trudności z dokładnym pocieraniem rąk);
- Trudności w zachowaniu dystansu społecznego z powodu potrzeby wsparcia przez inną osobę lub z powodu instytucjonalizacji;
- Potrzeba dotykania różnych rzeczy w celu uzyskania informacji z otoczenia lub uzyskania fizycznego wsparcia;
- Bariery w zakresie dostępu do informacji dotyczących zdrowia publicznego.

W przypadku zakażenia koronawirusem osoby niepełnosprawne, w zależności od swojego aktualnego stanu zdrowia, mogą być również w większym stopniu narażone na cięższy przebieg choroby COVID-19, która może zaostrzyć istniejące schorzenia, szczególnie te związane z układem oddechowym i odpornościowym, chorobami serca lub cukrzycą. Ponadto możliwość dostępu do opieki zdrowotnej się pogarsza.

Co więcej, epidemia może wywierać nieproporcjonalny wpływ na osoby niepełnosprawne, powodując poważne zakłócenia w dostępie do usług, z których te osoby korzystają.

Bariery, które napotykają na swojej drodze osoby niepełnosprawne, można zmniejszyć tylko wtedy, gdy zostaną podjęte przez kluczowych interesariuszy odpowiednie działania.

Osoby niepełnosprawne napotykają bariery we wszystkich dziedzinach życia:

- Edukacji
- Zatrudnieniu
- Życiu społecznym i politycznym
- Udziale we wspólnotach
- Zdrowiu

Powszechne dowody na istnienie barier wykluczających obejmują:

- Nieadekwatne zasady i standardy polityczne
- Negatywne nastawienie/dyskryminację
- Brak świadczenia usług
- Problemy z realizacją usług
- Niewystarczające finansowanie
- Brak dostępności
- Brak konsultacji i zaangażowania
- Brak danych i dowodów

Negatywne konsekwencje istniejących barier obejmujące kilka obszarów życia:

- Osiąganie niższych wyników w edukacji
- Niższy poziom zatrudnienia
- Wyższe wskaźniki ubóstwa
- Gorszy stan zdrowia

Osoby niepełnosprawne muszą mieć możliwość uczestniczenia w życiu społecznym „na takich samych zasadach, co inni”.

Wszystkie bariery prowadzą do zwiększającej się niepełnosprawności. Ponadto we wszystkich krajach dotkniętych pandemią COVID-19 wzrosła liczba barier oraz zwiększyły się potrzeby osób niepełnosprawnych. Konwencja ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych (KPON) powinna stanowić ramy przewodnie w odniesieniu do reagowania na potrzeby osób niepełnosprawnych. Konwencja, którą wiele państw ratyfikowało oraz zobowiązało się do przyjęcia i wdrożenia jej zasad, potępia dyskryminację i wszelkie formy barier uniemożliwiających

dostęp do opieki i integracji wszystkich ludzi. Państwa te zostały zobligowane do identyfikowania barier i podejmowania działań mających na celu ich eliminację, a także do identyfikacji potrzeb osób niepełnosprawnych i podjęcia działań w celu ich zaspokojenia po to, by poziom uczestnictwa osób niepełnosprawnych był porównywalny z poziomem uczestnictwa ogólnej populacji danego kraju.

Prof. Matilde
Leonardi,
Włochy; foto: RI

Prof. Matilde Leonardi, Włochy

Dyrektor Oddziału Neurologii, Zdrowia Publicznego, Niepełnosprawności i Centrum Badań nad Śpiączką

Dyrektor włoskiego Centrum Współpracy WHO RB

Instytut Neurologii im. Carlo Besta Fundacja IRCCS (Naukowy Instytut Badań Hospitalizacji i Opieki Zdrowotnej) w Mediolanie (Włochy)

Współprzewodnicząca Grupy Referencyjnej WHO ds. Niepełnosprawności oraz Ekspert ICF

Światowa Federacja Neurorehabilitacji (*WFNR FLYING FACULTY*)

Profesor, specjalista w zakresie neurologii, niepełnosprawności i zdrowia publicznego oraz członek Zarządu Centrum Bioetyki Uniwersytetu Katolickiego w Mediolanie